

Liva

FORENING MOD
SKADEVIRKNINGER
AF PROSTITUTION

"Hvem arbejder
LivaPeople for
og med?"

"Vi arbejder med og for
voldsudsatte, sexsælgere og
mennesker med senfølger af
incest og seksuelle overgreb.
Vi forebygger grooming,
byttedating og udsathed
hos børn og unge"

Årsberetning
2023

Når én dør lukkes, åbnes en anden

Kære læser

Du står med den sidste årsberetning fra Liva- Forening mod skadevirkninger af prostitution. Dermed er det også min sidste årsberetning som foreningens direktør.

Fra 2009 til 2023 har Liva- Forening mod skadevirkninger af prostitution kæmpet en brav kamp for at støtte op om nogle af samfundets mest udsatte mennesker;

- Mennesker med skadevirkninger fra sexsalg
- Mennesker med senfølger efter incest og seksuelle overgreb
- Kvinder og børn udsat for vold i nære relationer

Siden 2020 har foreningen arbejdet på at stifte en fond, der kunne overtage foreningens aktiviteter. Det lykkedes i 2023, da Fonden LivaPeople S/I blev stiftet.

I foreningens tid er det lykkedes os at sætte en markant dagsorden i det socialpolitiske landskab, og vi har råbt højt om manglen på behandlingsmuligheder for de mest udsatte mennesker med senfølger af seksuelle overgreb, negative konsekvenser af sexsalg og voldsudsatte kvinder.

Det har ikke altid været let, da vi år efter år har arbejdet med midlertidige bevillinger, utallige metodeudviklingsprojekter og salg af ekspertudlæsninger.

Det har været hårdt både for medarbejderne og mig at leve i uvished om, vi har økonomi til vores anerkendte og vigtige arbejde. Den opgave må andre nu sikre, så LivaPeople kan arbejde med en solid finansiering i ryggen.

Det er med overgangen til LivaPeople det oplagte og rigtige tidspunkt at stoppe mine aktiviteter i Liva. Jeg har været involveret i Liva siden 2009, inden foreningen blev stiftet, og nu er tiden kommet til, at andre skal tage over, og bære det videre. Vi har nået meget, og der er stadig meget mere Liva skal nå.

Tak til alle Livabrugere, jeg har mødt på denne rejse, og tak til alle dem, jeg har arbejdet sammen med.

Livas medarbejdere er via Livas diplommodul og snarlige kursusstart i traumabevidst tilgang blandt de bedst kvalificerede i branchen, og jeg er stolt og taknemmelig over at have arbejdet sammen med så engagerede mennesker.

God læselyst

Flora Ghosh

Fra Foreningen Liva til Fonden LivaPeople

Etablering af en fond og overdragelse af alle Livas aktiviteter har længe stået på ønskesedlen for Liva-Forening mod skadevirkninger af prostitution.

Liva startede som en forening med en minimal økonomi, drevet af fagligt stærke socialarbejdere og frivillige, velmenende ildsjæle. Over tid kom der puljebevillinger, lokaler og indsatser.

Efterhånden som Livas aktivitet voksede, voksede også behovet for at professionalisere selve organiseringen og sikre den nødvendige stabilitet i en virksomhed, der nu består af et kvindekrisecenter med 32 pladser, ca. 50 ansatte og en årsomsætning på mere end 30 mio. kr.

Ønsket om etablering af en fond er behandlet på gentagne generalforsamlinger i foreningen. I 2021 bad generalforsamlingen bestyrelsen om at undersøge forskellige organisationsformer.

På generalforsamlingen i 2022 fik bestyrelsen generalforsamlingens tilslutning til at arbejde for etablering af en fond. Stiftelsesdokumentet blev indsendt i oktober 2022, men først i oktober 2023 fik Fonden den korrekte CVR-registrering. I januar 2024 kom den endelige tilladelse fra Socialtilsynet til at overdrage krisecenteret LivaShelter fra foreningen til Fonden LivaPeople. Foreningen underskrev derfor d. 30. januar 2024 et overdragelsesdokument, der med juridisk og økonomisk virkning fra d. 1. januar 2024 overdrager al aktivitet fra foreningen til Fonden LivaPeople S/I.

Samme formål – samme opgave, men foreningen foreslås opløst

Processen er fortsat i gang, og senest 30.6.2024 vil der ligge en endelig værdiopgørelse, som udarbejdes af vores revisor. Samtidig ønsker foreningens bestyrelse at nedlægge foreningen, så ledelsen er entydig og gennemskuelig. På en ekstraordinær generalforsamling i november 2023 blev nye vedtægter godkendt, og fra overdragelsen trådte i kraft,

fungerer foreningen udelukkende som støtteforening for Fonden LivaPeople S/I og har ikke længere mulighed for at varetage selvstændig drift. Opløsning af foreningen skal behandles på to generalforsamlinger – første gang i umiddelbar forlængelse af foreningens ordinære generalforsamling 16. april.

Foreningen har gjort meget ud af at orientere om, at overgangen til fond ikke betyder ændringer i arbejdet, idet alle medarbejdere, aktiver og aktiviteter overdrages. Desværre holdt det ikke helt stik. Det tilskud foreningen har modtaget til drift af projekt LivaUnge, har vi desværre ikke fået lov til at overføre til Fonden. Da det ikke er muligt for Fonden at opretholde driften, frem til foreningen er lukket helt ned, har vi desværre måttet opgive de to tilknyttede medarbejdere, mens chattilbud og indledende samtaler søges opretholdt i en overgangsperiode til Fonden får fastlagt sine ambulante aktiviteter.

Fondens bestyrelse

Fondens bestyrelse er den øverste myndighed, og skal være med til at sikre organisatorisk stabilitet

Joan Münch - Formand – major, souschef og medlem af bestyrelsen for Frelsens Hær i Danmark

Purnima Erichsen - Læge og medlem af kommunalbestyrelsen i Aarhus og af Regionsrådet i Region Midt, hvor hun er formand for sundhedsudvalget. Hun er valgt for De Konservative

Christian Brandt Pedersen - Journalist og Redaktør på P1 Orientering og P1 Morgen, Danmarks Radio

Gitte Klarskov Larsen - Medarbejderrepræsentant i bestyrelsen

Foreningens bestyrelse takker af

Når man går ind i en bestyrelse, er det for at hjælpe en ide, en holdning eller et bo- og behandlingstilbud på vej. Og som det fremgår af denne beretning, er det netop det, der er sket her i Liva. Flora Ghosh, der har stået i spidsen for Liva fra begyndelsen i 2009, havde en faglig indsigt, men først og fremmest en indignation, der dannede grobund for Liva. Hun samlede interesserede, og foreningen Liva blev en realitet. I takt med, at opgaverne i Liva har ændret sig og udviklet sig, har opgaverne i bestyrelsen stillet stadig større krav til kompetencer i bl.a. organisation, ledelse, jura og økonomi og selvfølgelig viden og stillingstagen til det, Liva arbejder med; voldsfaglighed, seksuelle overgreb, ligestilling, traumer og socialfaglig indsats.

I bestyrelsen er vi både glade for og trygge ved at kunne sige, at Liva til stadighed har arbejdet bevidst og fokuseret med medarbejderens faglighed. Liva har udviklet og undervist i egne metoder, udviklet et diplommodul i disse – og medarbejderne er nu ved at gennemføre uddannelse i traumabevidst tilgang. Organiseringen er på plads, for den del, der handler om, at driften er overdraget til Fonden LivaPeople.

Med Direktør Flora Ghosh afgang skal der arbejdes med Livas fremtidige ledelse, og fonden, som viderefører LivaShelter, skal udvikle en ny model for stabil finansiering ambulante behandling.

Når vi kigger tilbage på de seneste års bestyrelsesarbejde, har der været mere fokus på økonomi og jura. Bestyrelsen er glade for, at få det vigtige arbejde landet i en ny bæredygtig organisering. Og inspireret af VM i Fodbold kan vi nu meddele: "Liva skal ikke hjem. Liva skal videre."

Tak til alle de medlemmer, der har holdt ved hele vejen. Vi håber, I også vil hjælpe Liva godt videre – nu ved at lukke foreningen – og støtte Fonden.

Tak til Flora Ghosh, for initiativet – tak for at være et fagligt fyrtårn, der til stadighed fokuserer på metode og dokumentation – og tak til de mange bestyrelsesmedlemmer, frivillige og medarbejdere, der har gjort Liva mulig.

Som bestyrelse ønsker vi at sige:

"Tak for kampen - pas godt på Liva"

Fonden LivaPeople har brug for din støtte

Det har længe været et stort ønske for Liva at opnå godkendelse efter ligningslovens §8a, som vil give bidragydere skattefradrag og give Liva mulighed for at modtage arv uden at betale arveafgift. Som forening krævede det minimum 300 medlemmer at blive godkendt, for Fonden LivaPeople S/I er kravet indbetaling af minimum 100 private bidrag af minimum 200 kr. fra individuelle personer.

Liva har fortsat brug for støtter – ikke bare som bidrag – også som engagerede medborgere, der får kendskab til de problemstillinger, de mennesker, vi arbejder for, kæmper med, Livas indsatser og metoder. Derfor vil de nuværende medlemmer modtage opfordring til fremover at modtage vores nyhedsbrev maksimalt 6 gange om året.

Ønsker du skattefradrag på din donation, kan du donere 200 kroner eller mere via formularen på vores hjemmeside: livepeople.dk.

Foreningen Liva

Foreningen Liva har siden 2009 støttet personer med skadevirkninger og senfølger efter seksalg, vold, incest og seksuelle overgreb. Vi driver to ambulante rådgivningscentre, et krisecenter fordelt på to afdelinger og en designvirksomhed i hhv. Hovedstaden og Midtjylland. Vi er landsdækkende og har deltagere og beboere fra hele landet.

Vi arbejder anerkendende med en empowermentorieret tilgang til det socialfaglige arbejde. Således har vi ligeværdige samtaler, anerkendende møder, en respektfuld og solidarisk adfærd og en helhedsorienteret og tværfaglig tilgang, hvor den enkelte person vælger tempoet.

Sammen med den enkelte sammensætter vi et forløb, der blandt andet kan bestå af hjælp fra socialrådgiver, psykologsamtaler, rådgivning, bisidderordning, økonomivejledning og meget mere.

I 2022 stiftede Foreningen Liva Fonden LivaPeople, der fra d. 1. februar 2024 har overtaget alle aktiviteter i foreningen for at styrke arbejdet med socialt udsatte.

Det vil sige, at både krisecenter, ambulante rådgivning og designvirksomhed nu drives af Fonden LivaPeople.

Foreningen Livas bestyrelse består af:

Ulla Lykke Kock
Christian Brandt Pedersen
Cathrine Grage
Julie Amdi, medarbejderrepræsentant

FIND OS HER

Fonden LivaPeople, Hovedstaden

Lergravsvej 63, 3. sal, 2300 København S.

Fonden LivaPeople, Midtjylland

Spobjergvej 97, st. 1. sal, 8220 Brabrand.

"Det var det der med at få sagt det højt. Finde ud af, at der er et sted, hvor jeg gerne må komme. Jeg må gerne være vred. Jeg må gerne være ked af det. Jeg må gerne være her, og jeg må gerne være den, jeg er. Jeg skal ikke lægge bånd på mig selv - Jeg skal ikke gemme mig væk hele tiden."

– Tidligere deltager i Liva

768 personer brugte Liva i 2023

I 2023 fik Liva i alt **768** henvendelser, hvor alle fem regioner var repræsenteret.

De mennesker, der henvender sig til Liva, har komplekse udfordringer, der begrænser deres muligheder og kvaliteten af deres tilværelse. Deres udfordringer kan være:

- Senfølger og skadevirkninger af partnervold
- Skadevirkninger efter seksalg
- Senfølger efter vold udøvet af kunder eller alfonser
- Senfølger af incest og/eller seksuelle overgreb i barndom og ungdom
- Psykiske udfordringer, som traumer og/eller psykiatriske diagnoser
- Kognitive udfordringer
- Somatiske lidelser

- Økonomiske udfordringer
- Forskellige former for afhængighed og selvmedicinering
- Ensomhed og manglende relationer og netværk
- Hjemløshed

Størstedelen af dem, der kommer i Liva, har allerede kontakt til det offentlige system. Mange savner en helhedsorienteret og koordineret indsats, der er en forudsætning for, at de kan komme videre i livet. Følger af seksalg, incest, seksuelle overgreb og vold er stadig tabubelagte, og de, der rammes, bliver stigmatiserede af samfundet, og får følelser af skyld og skam, som bliver endnu en forhindring i kampen om at bryde ud af problemerne.

Aktiviteter og arrangementer i Liva

En af de fornemmeste opgaver i Liva er at støtte vores deltagere og beboere til at forbedre deres livssituation. Det betyder, at vi, udover vores øvrige tilbud og socialfaglige rådgivning, også giver målgruppen mulighed for at deltage i sociale aktiviteter. Det er aktiviteter, der kan styrke både børn og voksne socialt og give dem nogle gode oplevelser midt i en kaotisk hverdag.

Her er et lille udpluk af aktiviteter og arrangementer fra 2023:

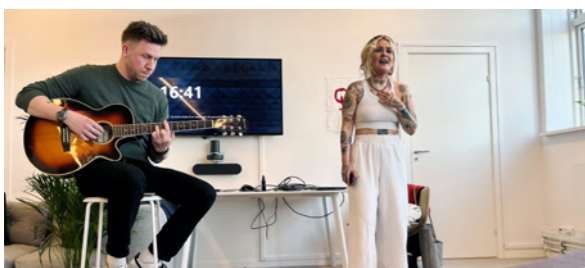
Fastelavn

Prinsesser, skeletter og supermænd løb begejstret rundt, da der blev slået katten af tønden og spist lækre fastelavnsboller en dag i februar på LivaShelter i Hovedstaden.

Påskefrokost og påskeklip

Påsken blev også markeret i både Hovedstaden og Midtjylland. I det jyske blev der holdt en skøn påskefrokost, men forberedelserne startede allerede to uger inden. Her blev der klippet og klisteret til den helt store guldmedalje.

8. marts

Traditionstro fejrede vi selvfølgelig Kvindernes Internationale Kampdag i Liva. I Midtjylland blev der holdt et arrangement for beboerne, hvor der var flere taler og kreative indslag. I Hovedstaden blev der sat fokus på abortens 50-års fødselsdag, kvinders reproduktive rettigheder og seksualiseret vold mod kvinder. Sangerinden Berg var også med til at fejre dagen, og hun sluttede arrangementet af med en minikoncert, der gjorde stort indtryk på beboere, deltagere og ansatte.

Sensommerfest

I september blev der holdt et brag af en fest i Hovedstaden for vores nuværende og tidligere beboere og deltagere. Der var farverige (og alkoholfrie) drinks, festlige sugerør, balloner, dans, DJ og god mad. Der blev leget stopdans og sunget "åh buggi vuggi vuggi" gennem hele festlokalet, og der var gang i dansegulvet hele aftenen.

Køn

I Midtjylland brugte de to eftermiddage på at blive klogere på køn, krop og grænser, da de fik friбилletter til Museet KØN i Aarhus.

Tivoli

I sommeren 2023 tog LivaShelter i Hovedstaden en tur i Tivoli. Børnene fik alle et turbånd, så de kunne løbe fra den ene forlystelse til den anden. Det var en skøn dag med høj sol og højt humør.

Fredagsbar

I 2023 kunne beboerne på LivaShelter i Midtjylland virkelig glæde sig til weekenden, når der hver anden fredag blev holdt fredagsbar – uden alkohol, hvor de blev præsenteret for nogle gode alternativer til hurtige kulhydrater. Der var stor opbakning til arrangementerne.

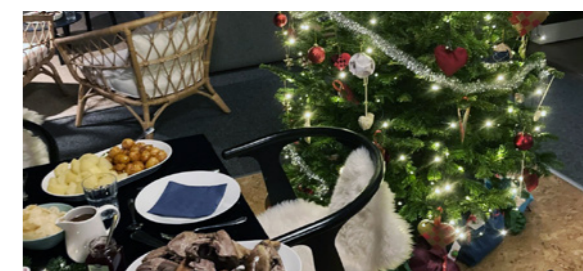
Julefrokost

I Hovedstaden blev der holdt en fantastisk julefrokost for både nuværende og tidligere beboere og deltagere. Der blev spist julemad, sunget julesange, spillet banko og skrevet ønsker for fremtiden på røde hjerter, der efterfølgende blev til pynt på juletræet.

Eid

Eid blev også fejret i Midtjylland, hvor to beboere valgte at lave en lækker Iftar-middag til resten af kvinderne og de ansatte. Der blev lavet kylling med ris og grøntsager og serveret frugt og dadler til.

Juleaften

I både Hovedstaden og Midtjylland blev der holdt juleaften med alt, der hører til. Der var pyntet juletræ, god mad og godt selskab. Billedet her er fra en hyggelig juleaften i Aarhus.

Livas krisecenter

LivaShelter er et højt kvalificeret krisecenter, hvor vi støtter kvinder og børn til at bryde ud af voldens spiral.

Krisecenteret er fordelt på to afdelinger – en i Midtjylland med plads til 10 kvinder, og en i Hovedstaden med plads til 22 kvinder og deres medfølgende børn. Vold i nære relationer er komplekst og handler om meget mere end selve volden og blå mærker.

I LivaShelter tilbyder vi en struktureret hverdag i trygge rammer, så kvinder og børn får ro til at komme ovenpå igen.

I 2023 modtog LivaShelter **409** henvendelser.

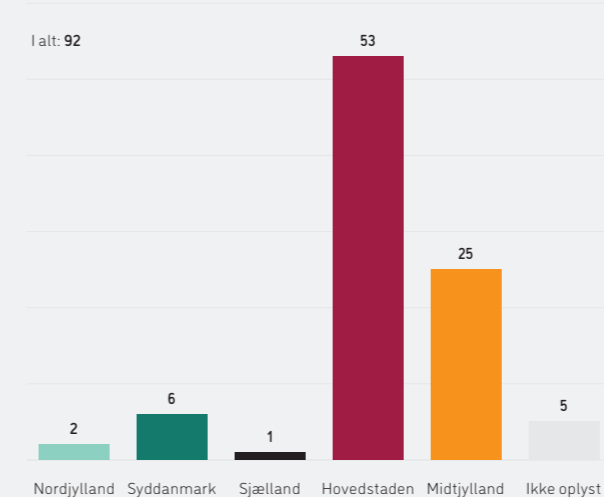
Ud af dem blev **92** kvinder og **43** børn indskrevet på krisecenteret i hhv. Hovedstaden eller Midtjylland.

Den samlede belægning i 2023 lå på **89** procent.

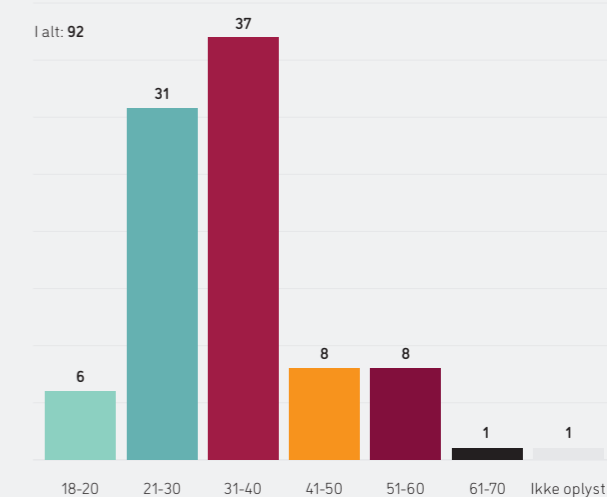
Ud af de **92** beboere var der **74** procent, der har oplyst deres fødeland.

Her bliver der nævnt **19** forskellige lande fra fire kontinenter.

Voksne beboere fordelt på regioner

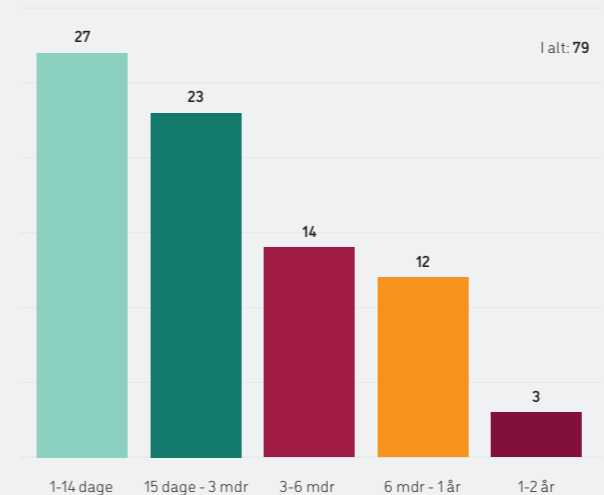
Voksne beboere fordelt på alder

I 2023 blev der udskrevet **79** voksne.

I diagrammet kan man se opholdslængden for deres ophold på krisecenteret.

Opholdslængde på de 79 udskrevne

"Jeg var helt færdig, da jeg kom på Liva. Jeg følte, jeg var syg i hovedet. At jeg ikke betød noget. Det hele var besværligt. Jeg havde ikke været her i dag, hvis det ikke var for den hjælp, jeg fik. Jeg er kommet så langt. Jeg kan grine og smile igen"

- tidligere beboer i LivaShelter

Livas ambulante rådgivnings- og behandlingscenter

I LivaRehab støtter vi personer, der har skadevirkninger og senfølger efter vold, incest, seksuelle overgreb, byttedating og sexsalg.

Kontakter man Liva, har man ret til en uforpligtende samtale, hvor vi møder den pågældende åbent og fordomsfrit, hvor vi støtter dem i at afklare, om vi er det rette sted for dem, og hvilke af vores tilbud, der passer bedst ind i den pågældendes livssituation.

Et forløb bliver sat sammen af det, deltageren har brug for, og kan både indeholde mentorstøtte, samtaler med socialrådgiver og/eller psykolog, økonomirådgivning eller beskæftigelsesfremmende indsatser, fx forløb i vores designvirksomhed, LivaCreation.

Målet er at støtte deltageren i at tage kontrol over eget liv og ruste dem til at blive socialt, fysisk og psykisk klar til at påbegynde eller fastholde beskæftigelse eller uddannelse.

I 2023 driver Liva to ambulante rådgivnings- og behandlingscentre i henholdsvis Midtjylland og Hovedstaden.

LivaUnge – Ikke til salg og bytte

LivaUnge er et projekt under Livas ambulante rådgivnings- og behandlingscenter. Det henvender sig til

unge mellem 15 og 30 år, der har været udsat for, at deres seksuelle grænser er blevet overskredet. Her laver vi opsøgende og oplysende arbejde med og for de unge. Der blev i 2023 afholdt 1-2 gruppechats om ugen med nye emner hver gang. Derudover er der også blevet afholdt flere oplæg på fx uddannelsesinstitutioner. Læs mere på side 26.

I forlængelse af at Foreningen Liva i starten af 2024 overdrog alle aktiviteter til Fonden LivaPeople, blev det også besluttet, at LivaRehab som afdeling skulle nedlægges.

Udviklingen af stabil finansiering af ambulante rådgivnings- og behandlingstilbud står højt på Fonden LivaPeoples dagsorden.

I 2023 modtog LivaRehab **359** henvendelser fordelt på alle fem regioner.

159 voksne modtog julehjælp udover råd og vejledning.

De fleste henvendte sig telefonisk og via vores anonyme chat eller gruppechat.

Alene i gruppechatten var der **65**, der havde samtale med vores rådgiver.

101 fik tilbudt et længerevarende forløb i LivaRehab fordelt mellem Hovedstaden og Midtjylland.

"Jeg kunne slet ikke se, hvordan jeg skulle komme ud af mit voldelige forhold. Men i den tid, jeg var tilknyttet Liva, var jeg på en erkendelsesrejse. Jeg følte, jeg blev set, hørt og forstået, og det gik op for mig, at jeg skulle ud af det destruktive forhold,"

- tidligere deltager i LivaRehab

Citater fra tidligere beboere og deltagere om deres forløb i Liva

"Jeg kunne slet ikke se, hvordan jeg skulle komme ud af mit voldelige forhold. Men i den tid jeg var tilknyttet Liva, var jeg på en erkendelsesrejse. Jeg følte, jeg blev set, hørt og forstået, og det gik op for mig, at jeg skulle ud af det destruktive forhold"

"Jeg lever i dag et stille og roligt liv. Jeg tror på mig selv, har lært at sige fra og kender mine egne grænser. Jeg har håb og drømme for fremtiden. Jeg er glad det meste af tiden. Der kan selvfølgelig komme en dårlig dag, men så ved jeg, at jeg har folk, der vil mig det godt, der kan hjælpe"

"Jeg er gået fra at være ligeglad med alt, til at være en glad kvinde, der endelig føler sig fri fra barndommens og prostitutionens klør"

"Jeg er så taknemlig for at der findes steder og mennesker som jer. I hjalp og greb mig i den største krise jeg kunne være i, det sætter jeg stor pris på. Jeg savner jer også en lille smule... I fortjente en medalje hver og en for jeres kæmpe arbejde"

"Jeg har oplevet, at der findes folk i verden, der helhjertet gerne vil hjælpe andre i nød, uden at der er en "hage" i hjælpen"

"Liva var et sted, hvor mig og mit barn kunne være trygge. Det har betydet, at jeg kunne komme videre i livet og få skabt en tryk base"

"Det er nemt at komme i kontakt med personalet. Det giver ro og gør, at jeg kan reflektere mere. Der sker et eller andet, når man kommer her. Der er mere refleksion og snak her. Her er det seriøst, at man gerne vil støtte. Der er mange muligheder for støtte. Her er de nærværende"

"Føler mig som en spejlvendt version af hende, jeg var, da jeg kom. Ærligt, jeg er kommet så meget til ro, at I ville tro det er løgn, hvis I ikke selv fulgte med i udviklingsprocessen. Der er meget lille chance for, jeg får tilbagefald, og I har gjort fantastisk arbejde... 4.0, fordi nu tror jeg faktisk på, at jeg kan blive til noget"

"Jeg har fået bearbejdet traumer... Det har jeg aldrig haft plads til før. Jeg føler mig gladere & stærkere (hviler mere i mig selv) end nogensinde før"

VALGET

Digt af tidligere beboers datter på 9 år

*Den tid jeg stod nær
 Den tid der var så kær
 Jeg er så stolt
 For det tidspunkt var så koldt
 At jeg ikke kan forstå
 At jeg overhovedet kunne begå
 Det allerbedste for mig og min moder
 For de perioder
 Har været svære
 For os begge to at bære
 Jeg husker det som i går
 Jeg sad med mine øjne lukkede
 Som om det hele bare var blevet slukket
 Men et par dage efter
 Var jeg stabil
 Jeg har fundet min sjæl
 Og den har fundet mig
 Og har jeg taget det rigtige valg
 Som jeg nu ved man altid skal*

LivaShelter udvider med en familieejlighed

Livas krisecenter, LivaShelter, tæller nu hele 32 værelser, efter vi i 2023 kunne slå dørene op til en spritny, tre-værelses familieejlighed i Hovedstaden.

I november 2023 kunne LivaShelter i Hovedstaden åbne dørene op til en helt ny familieejlighed bestående af to værelser, delt køkken/stue og badeværelse. Derved tæller LiveShelter nu 22 værelser i Hovedstaden og 10 i Midtjylland.

Lejligheden er tilegnet kvinder med flere børn, der har brug for mere plads, end vi ellers kan tilbyde på krisecenteret. I familieejligheden kan de prøve kræfter med en mere selvstændig hverdag, inden de flytter helt ud og skal stå på egne ben.

- Vi er stolte af at kunne skabe endnu bedre rammer for voldsramte kvinder med børn. Udvidelsen af krisecentret har kun været muligt, fordi vi har engagerede medarbejdere og en bestyrelse, der har fokus på, at vi skal skabe gode pædagogiske rammer og psykosocial støtte for voldsudsatte kvinder og børn, fortæller Flora Ghosh, direktør i Liva. Alle Livas værelser er navngivet efter stærke kvindelige forbilleder, hvis livsfortællinger kan være med til at give styrke til de voldsramte kvinder, der flytter ind på LivaShelter. Derfor skulle de to nye værelser i familieejligheden selvfølgelig også navngives efter kvindelige frontfigurer.

Livas medarbejdere har alle budt ind med mulige navne til værelserne, hvilket vil sige, at der var en masse, hvis ikke for mange, gode navne at vælge imellem.

Valget faldt til sidst på den amerikanske forfatter, feminist og politisk aktivist, Bell Hooks, og Mahsa Amini, den 22-årige iranske kvinde, der i 2022 mistede livet i en voldsom anholdelse, da hendes tørklæde ikke dækkede håret godt nok.

Besøg af Socialtilsyn

I maj 2023 havde LivaShelter i både Hovedstaden og Midtjylland anmeldt besøg af Socialtilsynet til et driftsorienteret tilsyn af vores krisecenter.

Ud fra observationer og samtaler med både medarbejdere, ledere og beboere bedømte Socialtilsynet LivaShelters to afdelinger ud fra de syv temaer i Kvalitetsmodellen. Hvert tema bedømmes på en skala fra 1-5, hvor 1 er "i meget lav grad opfyldt," og hvor fem er "i meget høj grad opfyldt."

Under tilsynsbesøget var der særligt fokus på følgende temaer på Kvalitetsmodellen: Sundhed og trivsel, organisation og ledelse samt kompetencer.

Sundhed og trivsel, 4,5:

I tilsynets vurdering lagde de vægt på, at kvinderne på krisecenteret modtager den relevante hjælp og støtte, at de efter omstændighederne trives og udvikler sig under opholdet, og at de har en høj grad af med- og selvbestemmelse. Derudover beskriver de, at fællesskabet på krisecenteret, og de mange sociale aktiviteter, er med til at øge kvindernes trivsel under deres ophold på LivaShelter.

Kompetencer, 4:

I forhold til kompetencer vurderede de, at de socialfaglige medarbejdere fremstår engagerede, omsorgsfulde og kompetente, og at der er fokus på opkvalificering og kompetenceudvikling. Yderligere skriver de, at medarbejderne i meget høj grad møder kvinder og børn med respekt for den enkeltes behov og forudsætninger.

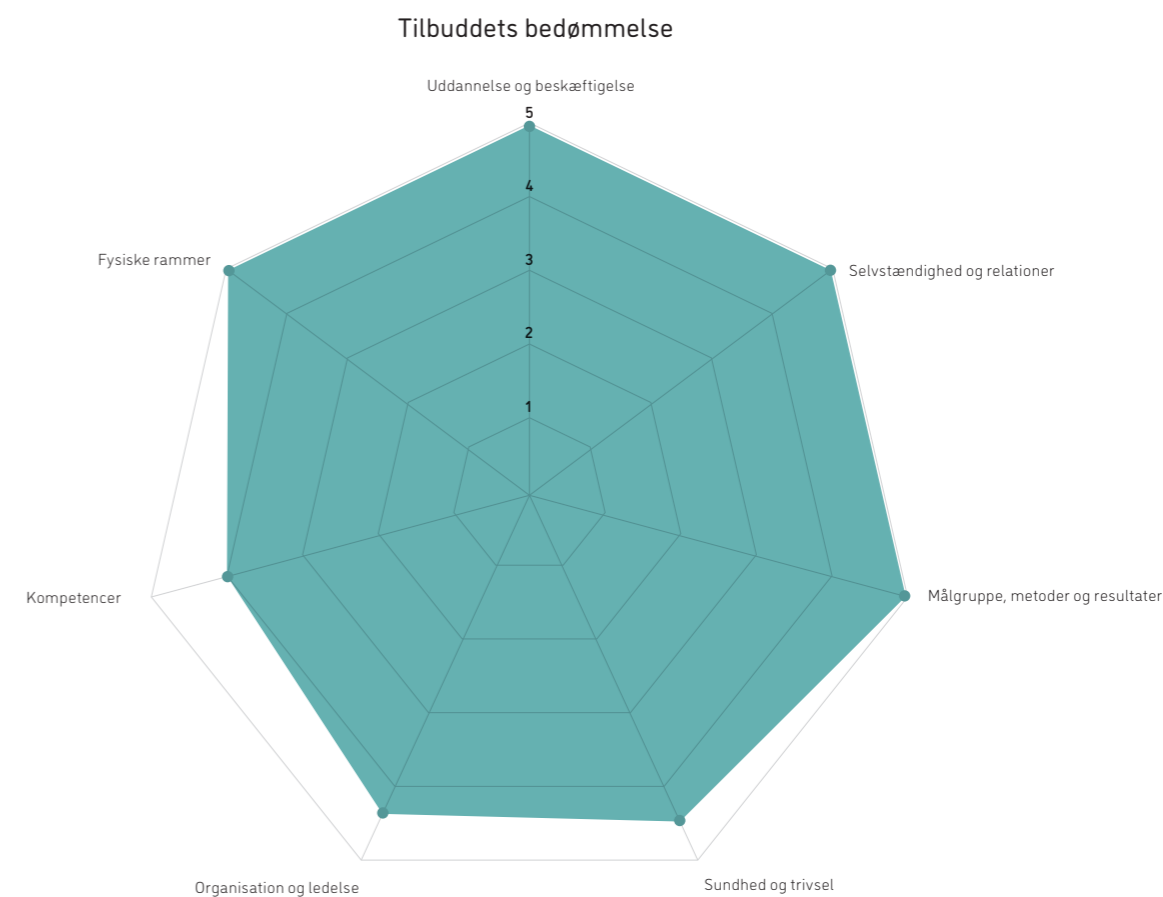
Organisation og ledelse, 4,4:

Socialtilsynet vurderede desuden, at der er en hensigtsmæssig arbejds- og rollefordeling i ledelsen, på trods af flere udskiftninger og omrokeringer i den daglige ledelse indenfor kort tid. De vurderede, at ledelsen har mange års erfaring, relevant uddannelse og efteruddannelse ift. at lede LivaShelter fagligt og økonomisk forsvarligt.

Kvalitetsmodellen "Spindelvævet"

Spindelvævet afspejler socialtilsynets gennemsnitlige vurdering af LivaShelter ud fra de syv kategorier, og hvilke karakterer der er givet.

NADA hjælper beboere med at finde ro og tackle svære følelser

En vigtig brik i værktøjskassen hos Liva er NADA. NADA giver ro, hjælper beboere og deltagere til at kunne sove bedre, og så er det et godt supplement til terapi, da der bliver lukket op for nogle måske underliggende følelser, der skal arbejdes med.

I Liva har vi flere forskellige tilbud til vores deltagere og beboere, der kan hjælpe og støtte dem i deres hverdag. Det kan blandt andet være samtaler med psykolog, socialrådgiver og beskæftigelsesrådgiver og sociale- og træningsmæssige aktiviteter drevet af frivillige eller NADA.

NADA er en slags kinesisk øreakupunktur, der bygger på recovery, og som kan være med til at understøtte den helingsproces, deltagerne og beboerne på krisecenteret er i gennem, mens de er i forløb hos os.

Det kan blandt andet hjælpe på tankemylder, dæmpe angst, hjælpe en til at finde ro og sove godt om natten, hvilket har store fordele for Livas målgruppe.

- Mange af kvinderne på krisecenteret og i den ambulante rådgivning har et totalt flosset nervesystem, er i uro og har stres. De kan ikke arbejde videre med dem selv, hvis de aldrig får sovet og får lov til at mærke en ro. Derfor er NADA et godt redskab at have i værktøjskassen, siger Celie M., der er pædagogisk assistent og NADA-instruktør i LivaShelter i Hovedstaden.

Et stykke af vejen

Helt konkret foregår NADA ved, at der bliver sat fem nåle i hvert øre i nogle bestemte zoner, der aktiverer kroppens evne til at stabilisere og balancere sig selv.

Det foregår i stilhed, enten alene eller i en gruppe. En NADA-instruktør sætter nålene i, hvor man herefter sidder/ligger stille og fordyber sig i sig selv i 45

minutter – lidt ligesom man kender fra meditation.

Nålene sætter gang i en recovery-proces, som understøtter kvinderne i at acceptere og mærke sig selv. Derfor virker det især godt, når det er i samspil med en anden indsats, fx terapi eller medicinsk behandling.

- Så er det som om, at man allerede er gået et stykke af vejen, og så ruller terapien anderledes, fortæller Celie M.

Det er meget forskelligt, hvordan kvinderne reagerer første gang, hun sætter nålene i dem.

Nogle falder i søvn, hvor der skal flere behandlinger til, før der begynder at poppe forskellige ting op, og de kommer i kontakt med deres følelser og dem selv. Andre kan hurtigere mærke en effekt, hvor der sker noget i dem.

- Nogle oplever også, at de først får udbyttet af ro og søvn, og så er der pludseligt noget andet, der melder sig, men hvor de egentlig gerne bare vil have roen, uden at forholde sig til følelserne. Men det betyder bare, at det virker, og de er parate til at se på det, der kommer, siger Celie.

Ansvar for egne følelser

At NADA er ordløst, er en stor fordel for Livas målgruppe, mener Celie, da der er mange ord, møder og ting, man skal forholde sig til, når man flytter på krisecenter, hvor der i modsætning er meget lidt fokus på kroppen.

- Her får de mulighed for at mærke, at de godt kan noget selv. De kan godt tage ansvar for egne følelser, dyrke relationen til sig selv og være nysgerrig på sig selv, fortæller Celie og fortsætter:

- De har tit en masse følelser, der ikke har kunnet få lov til at leve, fordi de har været lukket ned så længe. Men med NADA kan kvinderne få lukket op for følelserne og håndtere dem, når de kommer.

For Celie er det ikke kun et godt redskab, fordi det hjælper beboerne og deltagerne, men også fordi det giver hende en anderledes måde at understøtte dem på.

- Som medarbejder er jeg hele tiden i kontakt med beboere, der på forskelligvis har en masse stres og uro. Så er det enormt rart at kunne gøre noget godt for dem, hvor jeg ikke selv er på. Jeg sætter nålene i, og så gør de faktisk resten selv, siger hun.

Livas åbningsreception i maj 2011

Livas start, mission og udvikling

En efterårsdag i september 2009 mødtes en lille flok på Kofoeds Skole i den store, røde murstensbygning på Amager.

Det var Flora Ghosh, der havde taget initiativ til at mødes, og agendaen var klar; vilkårene for de udsatte mennesker, der har ar på sjælen pga. sexsalg, og den afsporede debat, der kørte i medierne. En debat som på ingen måde handlede om de kvinder, der faktisk var i sexsalg og den hjælp, de havde brug for.

- Jeg er ikke god til al den snak og lange handlingssløse møder, der ikke fører til noget. Gennem mit arbejde den gang, mødte jeg flere kvinder og mænd, der stod på gaden og levede et enormt hårdt liv, og som nærmest ingen hjælp fik. Der var nemlig ikke nogen behandlingssteder målrettet dem, fortæller Flora Ghosh, der som socialrådgiver mødte flere kvinder og mænd, der havde erfaring med sexsalg.

Og når debatten ikke fører til noget, må man jo gøre noget selv. Den dag i september Kofoeds Skole

endte altså med at blive starten for Liva – forening mod skadevirkninger af prostitution, der fra februar 2024 har overdraget alle aktiviteter til Fonden LivaPeople.

Debatten var kørt af sporet

Flora Ghosh er vokset op i Bangladesh, og kom til Danmark, da hun var i tyverne. Hendes opvækst har både været plaget af krig, incest, grooming og seksuelle overgreb fra en onkel og flere af familiens bekendte.

- Så jeg ved jo godt på egen krop, hvad det vil sige, når mennesker bliver groomet, solgt og misbrugt, og de ikke får den rette hjælp, fortæller Flora, der er direktør i Liva og uddannet socialrådgiver og Cand. scient.soc.

Derfor blev hun, hver gang sexsalg blev diskuteret i medierne, irriteret over, at det kun handlede om hvorvidt købesex skulle være lovligt eller ej.

Debatten handlede mere om holdninger end om fakta og viden, mente Flora, der mærkede en berø-

Flora Ghosh holder tale til åbningsreceptionen

ringsangst i forhold til at snakke om sex og sexsalg i det offentlige rum. Det undrede hende, når vi i mange andre tilfælde er gode til at snakke om andre sociale problemer, som fx alkoholmisbrug og hjemløshed.

- Det handlede nok om, at sexsalg er noget, der ikke berører særlig mange mennesker. Næsten alle kender nogle, der har problemer med alkohol. Ligesom vi ser de hjemløse, der ligger på gaden. Men vi ser ikke sexsælgerne på samme måde, og de fleste kender ikke til deres vilkår, fortæller hun.

Når der endelig blev snakket om sexsalg, var fokus mere på dem, der købte sex, og ikke på dem, der solgte det – med mindre, det handlede om, hvor de var fra. Enten var de lykkelige eller ikke lykkelige.

- Der var mange fordomme om dem, der solgte sex. Fx var der dem fra Danmark, der selv havde valgt at sælge sex, som blev beskrevet som lykkelige. Og så var der sexsælgerne fra udlandet, der var

blevet handlet med, og som ikke selv havde valgt, at de skulle sælge sex, fortæller Flora Ghosh.

Men det var ikke den virkelighed, hun mødte, når hun rent faktisk snakkede med dem, der solgte sex. Hun var derfor ikke i tvivl om, at hun selv måtte få sexsælgerne på dagsordenen, hvis deres vilkår skulle ændres – den daværende debat gjorde ikke noget godt for sexsælgerne.

Arbejdshandskerne på

Da Foreningen Liva startede, var det en lille organisation med et par hundrede kroner på kistebunden. Så da Københavns Kommune i 2010 slog en pulje op på 10 millioner kroner, øremærket socialt udsatte, slog Liva til.

Det blev til en bevilling på 1.9 millioner, og selvom det var mindre, end der blev søgt, betød det, at Liva nu endelig kunne starte et tværfagligt ambulante rådgivnings- og behandlingscenter op, der koordinerede behandlingstilbud, beskæftigelse og social støtte gennem et individuelt tilrettelagt program med fokus på, at dem i sexsalg skulle i arbejde eller uddannelse.

Liva, der blev det første nordiske rehabiliteringscenter for mennesker med sexsalgsskader, lejede et lokale i Diakonissestiftelsens lokaler på Frederiksberg. Det blev indrettet med gamle møbler fra Arbejdernes Landsbank, så de kunne åbne op for den ambulante rådgivning og behandling til personer i sexsalg.

Det har fra starten af været vigtigt for Flora, at dem, der kom til Liva, følte sig trygge og respekteret, og at der blev arbejdet med en anerkendende og empowermentorienteret tilgang.

Derfor har det aldrig været Livas vision, at sexsælgerne nødvendigvis skulle ud af sexsalg. Derimod har det været at støtte dem ud af deres problemer og at støtte dem til at tage kontrollen over eget liv – om det så betød, at de ville stoppe med at sælge sex eller ej.

Inden for et år havde Liva 57 brugere fra Københavnsområdet og omegn, og det blev tydeligt, at det ikke kun var inden for sexsalg, at kvinderne havde problemer. »

» - Dem, der kom til os, var næsten alle sammen vokset op i et hjem med incest, seksuelle overgreb og omsorgssvigt, fortæller Flora og fortsætter:
- Det handlede ikke bare om, at de ikke havde penge til at tage til tandlægen, men at de var i voldelige forhold, havde et overforbrug af stoffer og alkohol, for at dulme deres traume, eller var hjemløse..

Høj faglighed og sikker drift

Der var altså brug for en større viden for at støtte målgruppen, hvor de var i deres liv nu, men også for at arbejde med deres senfølger fra tidligere i livet.

Derfra udvidede Liva sig fra kun at henvende sig til senfølgeramte af sexsalg, til også at støtte personer med senfølger efter incest, seksuelle overgreb og vold, ligesom der også blev åbnet ambulante afdelinger i Vordingborg og Midtjylland, så Liva kunne hjælpe endnu flere i målgruppen.

På trods af, at det er et givende job, er det også hårdt arbejde at arbejde med mennesker, der er så dybt traumatiseret, i et felt, hvor der hvert år skal søges nye bevillinger, der kan sikre ens berettigelse.

Siden Livas start og til 2017 kørte det på den måde. Hvert år omkring oktober begyndte usikkerheden at sprede sig. Er der penge nok til at fortsætte, og kommer medarbejderne til at blive et år mere under de vilkår?

- Der er desværre mange gode medarbejdere, der er gået ud ad døren af den grund. Det er der jo ikke nogen, der kan holde til. Vi havde brug for en sikker drift, så vi kunne holde på medarbejderne og blive ved med at støtte dem, der henvendte sig til os, fortæller, fortæller Flora.

Derfor åbnede Liva et krisecenter, LivaShelter, i 2018 i Hovedstaden, så driften og medarbejderne kunne sikres, og så der kunne ydes en endnu mere målrettet støtte til voldsudsatte kvinder.

I 2022 åbnede Liva endnu en afdeling af krisecenteret, denne gang i Midtjylland, og i 2023 blev der udvidet med to nye pladser på afdelingen i Hovedstaden, så der nu er 32 pladser i LivaShelter i alt.

Et farvel til Liva, men ikke til brugerne

Efter 15 gode, spændende og hårde år i Liva har Flora Ghosh valgt at træde tilbage.

Navnet Liva er ikke valgt tilfældigt. Det står nemlig for de fire hovedelementer i Livas arbejde:

L – Liv
I – Integration
V – Viden
A – Arbejde

- Liva er ikke længere min baby, men snarere en stærk, selvstændig ung kvinde, der godt kan selv. Liva er gået fra en lille forening med en minimal madkasseøkonomi til en fond med en millionomsætning med afdelinger i både København og Aarhus, siger hun og fortsætter:

- Jeg er så pæstolt af alt det, Liva har opnået. Det lykkedes os at råbe højt om underprivilegerede menneskers vilkår. Vores budskaber kom på den socialpolitiske dagsorden, så der kom fokus på manglen af behandlingsmuligheder for udsatte mennesker med senfølger af seksuelle overgreb, vold og sexsalg.

Selvom det er et farvel til Liva, er hun langt fra færdig med arbejdet med udsatte mennesker. Det kommer frem over bare til at foregå uden for Livas mure, når hun skal ud at dele sin viden og erfaring efter mange år med Livas brugere helt inde under huden.

Selvom det også er lidt vemodigt, glæder hun sig til at stå på sidelinjen og følge Livas arbejde fremadrettet.

- Jeg er sikker på, at Liva kommer til at klare sig godt, og at arbejdet med socialt udsatte fortsætter. Det er en god ledergruppe og nogle engagerede medarbejdere, så jeg glæder mig til at se, hvad fremtiden bringer for Liva.

Mød Foreningen Livas næstformand:

”Det er brugerne, der kommer i Liva, jeg har for øje”

Bestyrelsen er den øverste myndighed i Foreningen Liva. Den består af medlemmer, der, ligesom Livas medarbejdere, brænder for målgruppen og gerne vil gøre en forskel for udsatte mennesker. En af dem er Ulla Lykke Kock, der er næstformand i bestyrelsen.

Ulla Lykke Kock har været en del af Liva siden 2011, da hun var i praktik i det ambulante rådgivnings- og behandlingscenter, hvor hun efterfølgende blev deltager.

- Jeg var i et voldeligt forhold på daværende tidspunkt, og det begyndte de at finde ud af i Liva, hvor jeg så fik en masse samtaler, var til gruppeterapi og fik gældsrådgivning, fortæller Ulla Lykke Kock.

Hun kom ud af forholdet til sin ex-kæreste, og udviklede sig meget i den tid, hun var i Liva, da hun fik mulighed for at arbejde med sig selv og sine grænser. Selv beskriver hun det som, at hun inden Liva var god til at sidde i hjørnet og være stille. Og sådan vil man ikke beskrive hende i dag, siger hun og griner.

Hun fik under sit forløb også nye venskaber, som hun stadig er i kontakt med.

- En er blevet klinikassistent, en anden er selvstændig, jeg selv er socialrådgiver. I dag sidder vi og griner over det, vi har gennemgået. Vi var alle sammen i voldelige forhold dengang. Vi kunne sgu mere, end vi lige troede, siger Ulla.

En del af hendes udvikling gik også ud på, at hun i sit forløb fandt ud af, hvad hun egentlig ville arbejde med. Hun fik smag for det sociale arbejde, og besluttede sig for at uddanne sig til socialrådgiver.

Hun stoppede derfor i Liva i 2014, da hun i stedet startede på HF for at forfølge socialrådgiverdrøm-

men. I dag arbejder hun på et døgnbemandet bosted for psykisk sårbare unge mellem 18 og 30 år.

- Jeg er så glad for det, jeg laver. Der bliver kastet med ting og råb højt ind i mellem, men det er så fantastisk at opleve, når de unge flytter ud, tager en uddannelse og klarer sig godt, fortæller hun og fortsætter:

- Jeg føler samtidig, at jeg giver noget tilbage for al den hjælp, jeg selv har fået.

Siden 2020 har hun været medlem af Foreningen Livas bestyrelse. Først som suppleant, siden som medlem og nu som næstformand.

I starten var det hårdt arbejde og mange møder efter nogle turbulente år i Liva. Men lige så stille kom der mere ro på, og bestyrelsen kunne fokusere på det, det hele handler om – målgruppen.

For Ulla selv er målgruppen netop også det vigtigste for hende, og derfor hun i sin tid valgte at sige ja til en bestyrelsespost.

- Jeg vil gerne beholde Liva, som det er, fordi de har givet så meget godt. Det er brugerne, der kommer i Liva, jeg har for øje. At de har et sted at gå hen, hvor de kan være trygge, og hvor medarbejderne trives, så de kan yde den bedste støtte, siger hun.

LivaUnge – ikke til salg og bytte

LivaUnge er Livas ungeindsats, der henvender sig til personer mellem 15 og 30 år, der har erfaring med sexsalg og byttedating. Her faciliterer vi blandt andet gruppechats 1-2 gange om ugen.

Ved hver gruppechat bliver der taget et nyt emne op, som de unge og vores frivillige rådgivere har været med til at bestemme.

Grænser, ensomhed, byttedating, aldersforskel i relationer, kropsbehåring, pornoafhængighed, seksualitet, chemsex og vold i nære relationer er blot få af de emner, der har været på dagsordenen i 2023.

Det er vores ungerådgiver og frivillige rådgivere, de unge er i kontakt med, når de deltager i chatten. Det er dem, der sørger for at starte dialogen, spørge ind og styre samtalen, når chatten er i gang.

I løbet af 2023 fik vi gennem annonceringer af vores gruppechat på tværs af Facebook og Instagram kontakt til 158.896 personer, hvor af størstedelen var unge mellem 15 og 30 år.

LivaUnge har i 2023 også holdt samtalsaloner og oplæg på uddannelsesinstitutioner og bosteder om emner som byttedating, seksualitet, samtykke og grænsesætning. I alt var der 367 deltagere, hvor 150 af dem var fagfolk.

I forbindelsen med skiftet fra forening til fond, kunne projektet, der er bevilliget af Socialstyrelsen, ikke overføres til fonden, sammen med foreningens øvrige aktiviteter.

Livas ungeindsats er dog stadig et højt prioriteret område i Liva, hvorfor vi kommer til køre projektet videre på egen hånd, hvor vi holder gang i gruppechatten og modtager henvendelser fra unge, så de kan mødes med en kompetent socialrådgiver/socialarbejder og blive afklaret ift. forskellige hjælpemuligheder. Derudover vil vi også fortsat tilbyde supervision og foredrag.

I juni bliver der udgivet en bog, der sætter fokus på de sidste år med LivaUnge og det arbejde, Liva har lavet.

Exit – en vigtig indsats i en svær ramme

Liva har i flere runder været en del af Exit-indsatsen, der har haft til formål at give mennesker i sexsalg mulighed for at få rådgivning om alternativer til et liv i sexsalg samt støtte til at komme ud af sexsalg.

Projektet har skullet øge borgernes handlekompetencer til at kunne se en vej ud af sexsalg og få konkrete værktøjer til at forandre eget liv og forbedre livskvaliteten. I den seneste projektperiode har Liva haft forløb med 55 deltagere. Heraf tre, der har været tilknyttet to gange.

I den seneste bevillingsperiode for 2020 til 2023 har bevillingerne været forankret i kommunerne – primært i de store byer. LivaRehab har sammen med andre NGO-organisationer været underleverandør i Københavns Kommune og Aarhus Kommune.

Der er tale om en meget vigtig indsats, men også en meget sårbar målgruppe, hvor mange har et problematisk forhold til kommunen. Det handler både om frygten for stigmatisering, men også at mange af de potentielle deltagere er bange for, at åbenhed omkring sexsalg kan få konsekvenser for deres forsørgelsesgrundlag eller få betydning i forhold til deres børn.

Både coronanedlukninger og stigende fokus på tal fremfor den enkelte deltagers udfordringer og indsatser har, specielt i København, vanskeliggjort såvel rekruttering og samarbejde, og Liva har i evalueringen anbefalet, at man ved fremtidige bevillinger finder mere bæredygtige samarbejdsmodeller. Siden efteråret 2022 har der i styregruppen været ønske om at skabe nyt liv til projektet gennem revurdering af projektbeskrivelse, måltal og samarbejdsmodel.

Det skete desværre aldrig. I marts måned 2023 traf Bolig- og Socialstyrelsen afgørelse om at lukke projektet i København med øjeblikkelig virkning.

Uanset, at bevillingen ophørte, ville Liva ikke "bare slippe deltagerne," der var i et forløb med blandt andet psykologsamtaler. I alt indgik 14 deltagere i tilbud i afviklingsperioden indtil udgangen af juni måned. Desværre indeholdt samarbejdsaftalen ikke nogen bestemmelser om opsigelse. Men Liva

har foreslået en opsigelsesperiode på 3 måneder. Vi er i dialog med Københavns Kommune om dækning af udgifter i denne periode.

Fortsat indsats i Aarhus

I Aarhus har der været et tillidsfuldt samarbejde omkring Exit-indsatsen, der nu har skiftet navn til FORandring. Her har Corona betydet, at indsatsperioden er blevet forlænget til også at omfatte 2024 – hvor den nu vil fortsætte i regi af Fonden LivaPeople S/I.

Her har Liva et tilbud om rådgivning eller længelevende forløb til alle over 18 år, uanset kønsidentitet, der bor, tager uddannelse eller arbejde i Aarhus Kommune. Det kan fx være samtaler og jobcoaching hos Livas socialfaglige medarbejdere og psykolog samt praktisk arbejdsprøvning i vores socialøkonomiske virksomhed LivaCreation.

På denne måde medvirker aftalen med Aarhus kommune til, at Liva kan tilbyde relevant telefonisk afdækning og rådgivning til såvel rådssøgende som ansatte.

Behov for bæredygtig finansiering

Mange ting er blevet forbedret, siden Liva startede sin indsats som Forening mod skadevirkningen af prostitution. Desværre er ambulante tilbud i modsætning til kvindekrisecentre fortsat ikke forankret i en stabil driftsform eller tilskudsmodel.

Rådgivnings- og behandlingstilbud til mennesker, der har erfaring med sexsalg, mennesker med senfølger efter seksuelle overgreb mm er fortsat afhængige af politisk interesse, fonds- og puljemidler med varierende samarbejdsmodeller og krav. Ofte krav, som gør det svært at nå og fastholde de mest udsatte deltagere, der, på grund af misbrug, psykisk sårbarhed og evt. økonomiske problemer, har svært ved at indgå i langvarige forløb.

Netop etableringen af en ny model for ambulante behandling og rådgivning og ikke mindst sikring af en stabil finansiering til mennesker med skader efter seksuelle overgreb eller sexsalg ligger derfor højt på Fondens dagsorden.

"Det er som at komme hjem. Der er så meget omsorg og varme"

"Jeg føler mig i dag mere selvsikker og tror på mig selv. Jeg tror nu på, at jeg kan komme ud i samfundet og fungere normalt"

– Tidligere deltagere i LivaCreation

LivaCreation fjerner fokus fra negative tanker

Liva har flere tilbud til målgruppen, som støtter deltagere og beboere i at komme et bedre sted hen. Et af dem er håndarbejde, og det har gode sundhedsfremmende effekter, siger designerne i Livas socialøkonomiske virksomhed.

Håndarbejde behøver ikke kun at handle om at kunne sy en taske eller strikke en hue. Det har også en lang række fysiske og psykologiske fordele, der kan hjælpe mennesker med at tackle modgang, fokusere, fordybe sig i noget og finde ro.

LivaCreation er Livas socialøkonomiske designvirksomhed, som fungerer som et beskæftigelsestilbud, der tilbyder deltagere en værdifuld hverdag gennem arbejde, hvor deres selvværd og livskvalitet bliver styrket.

Det er både åbent for beboere på krisecentret og deltagere i den ambulante rådgivning, ligesom man også kan komme i virksomhedspraktik på værkstedet.

Her kan de sundhedsfremmende fordele ved håndarbejdet tydelig mærkes, og det ses på daglig basis, hvordan det kreative hjælper deltagere, og hvordan de udvikler sig.

- Vi har haft en deltager i praktik, der gik fra at sidde alene ovre i hjørnet og lave puslespil til, at hun selv kom og ville være med. Hun har taget det i sit eget tempo, og det fungerede rigtig godt. Nu ringer

hun selv og spørger, om hun må komme ind, selv om hun ikke er i forløb hos os mere, siger Anette Saxe, der er designassistent i LivaCreation.

En sårbar målgruppe

Der kommer mange forskellige mennesker i LivaCreation. Dog har de fleste det til fælles, at de er i et forløb ved Liva, og derved har senfølger og skadevirkninger efter vold, incest, seksuelle overgreb eller sexsalg.

Det giver god mening at have et tilbud som Creation til målgruppen, siger Chefdesigner Lone Øvig, der lige har taget en uddannelse i Craft-psykologi, som netop handler om at koble håndarbejde og psykologi.

- At lave noget kreativt kan flytte det negative til noget positivt. Det er med til at give selvtillid, når man opdager, at man faktisk godt kan finde ud af noget, og at man udvikler sig, fortæller hun.

Teoriene bag Craft-psykologi handler om, at man gennem en passion, som håndarbejde og håndværk, kan opnå større trivsel i hverdagen, da man har fokus på nuet og den aktivitet, man har fingrene i. Det bli-

ver blandt andet beskrevet som en meningsfuld selvfor-glemmelse, hvor man glemmer tid og tanker.

- Det giver deltagere et frirum at være her, og det kan være med til at fjerne fokus fra alt det grimme, de har oplevet. Men der sker jo nogle gange, at det popper op alligevel, siger Anette Saxe.

- Og det, er der plads til, men hvis det bliver for meget, også i forhold til de øvrige deltagere, tager vi fat i en socialfaglig medarbejder i huset, der kan håndtere det, fortsætter Lone Øvig.

Der er plads til alle

Du behøver ikke at kunne sy for at komme i LivaCreation, for der er brug for mange typer arbejdskraft, når der skal produceres, tages billeder, promoveres, sættes til salg, pakkes og sendes. Så der er altid opgaver at gå til, og deltagere har også selv mulighed for at præge, hvad de har lyst til at arbejde med.

En deltager havde for eksempel rigtig svært ved at klippe og sy, men elskede at tegne.

- Vi skulle så finde ud af, hvordan vi kunne understøtte det. Det blev til, at hun tegnede illustrationer, som vi satte til salg på hjemmesiden, siger Lone Øvig og fortsætter:

- For nogle handler det måske mere om at komme ud af sengen om morgen, socialisere og spise frokost med andre mennesker. På den måde hjælper det med også med at komme ud i verden igen og afklare, om de er klar til arbejde eller uddannelse.

Selvom der er mulighed for at tilpasse forløbet meget til den enkelte, kan det stadig være svært at fastholde målgruppen, fortæller de to designere.

Der er flere, der kommer i LivaCreation en enkelt

gang, og ikke kommer tilbage igen, eller først kommer nogle måneder senere, når de føler sig mere klar. Og det må man tage med, når man arbejder med målgruppen, selvom det kan være hårdt.

- Man kan godt blive lidt utålmodig, for det kan tage lang tid, før de føler sig trygge her. Men når vi så får skabt det rum med dem, hvor de føler sig set og forstået, så kommer de ofte igen, siger Lone Øvig.

Og det giver en stor tilfredshedsfølelse, når missionen lykkedes.

- Man bliver helt høj af det. Det er så fedt at se den udvikling, de går igennem, mens de er her, fortæller Anette Saxe.

En bæredygtig virksomhed

Livas vision er at opkvalificere deltagernes og beboernes faglighed og tilbyde dem en værdifuld hverdag gennem arbejde, der styrker deres selvværd og livskvalitet. LivaCreations produkter er primært lavet af overskudsmaterialer fra gode velrenommerede virksomheder og med deltagernes arbejde. På den måde bærer hvert enkelt produkt på en unik historie.

Du kan købe LivaCreations produkter via vores webshop, livapeople.dk/shop, og i få udvalgte butikker i København og Århus.

Julehjælp 2023

Alle fortjener at holde jul - især de udsatte familier, vi møder her i Liva

I 2023 modtog **159** voksne og **269** børn julehjælp fra Liva fra puljen på **159.000** kroner.

Vi er glade for, at vi, med hjælp fra private og offentlige bidragsydere, kunne gøre julen lidt bedre for **123** familier og **36** singler.

- Vi er taknemlige over, at vi fik muligheden for at give et tilskud til så mange udsatte familier, så de kan holde jul - selvom det ikke løser alle deres

problemer. Jeg er bekymret over, at vi i Danmark, et af verdens rigeste lande, har så mange udsatte børnefamilier, der ikke har råd til at fejre jul. Vi må sammen kæmpe for at give flere muligheder til de mest udsatte i Danmark, siger Flora Ghosh, der er direktør i Liva.

"Hold da op... Jeg kan slet ikke beskrive, hvor glad og lettet jeg er lige nu... Det er lige, så jeg græder af glæde!"

"Tusinde tak for den store hjælp, I har givet mig. Både den hjælp jeg har fået af jer, og de penge jeg har fået til hjælp. De betyder uendeligt meget, og jeg har kunne give mine børn en fin gave"

"Mange tusinde tak! Så kan vi købe den dukke, vores datter har været forelsket i, til hende til jul. Virkelig mange tak!"

"At være frivillig er min måde at give tilbage på"

Liva kunne i 2023 byde velkommen til mange nye, engagerede frivillige, der hver dag er med til at skabe et frirum for vores målgruppe i en hektisk hverdag. Udover at de hjælper andre, er det at være frivillig også en måde, hvor man kan lære sig selv bedre at kende på, fortæller Nikita, der er frivillig i Liva.

Frivillige spiller en stor rolle i Liva, og hjælper os til, at vi kan yde den bedste støtte og omsorg til vores beboere og deltagere. I en travl hverdag bidrager de til at skabe et frirum for målgruppen med forskellige arrangementer og aktiviteter, der ellers ikke altid er tid til.

I 2023 fik Liva en række nye frivillige og tæller nu i alt 37 engagerede mennesker, der bruger deres fritid på at gøre en forskel for udsatte mennesker.

En af dem er 31-årige Nikita. Hun har tidligere arbejdet som frivillig i Ronald McDonald Fonden og med at træne førerhunde for blinde, da hun boede i Canada.

- At være frivillig er min måde at give tilbage på. Det gør verden til et bedre sted, når vi hjælper hinanden, og det vil jeg gerne være en del af, fortæller hun.

Siden april har hun været frivillig i Liva, hvor hun varetager LivaUnge gruppechat sammen med andre frivillige og en LivaUnge-rådgiver. Her bliver der hver uge taget forskellige emner op, der kan relatere sig til at være ung. Det kan fx være grænser, seksualitet, byttedating, kroppen, skam og seksuelle overgreb.

Det var Livas målgruppe, der først fangede Nikita, da hun læste et opslag om, at vi søgte nye frivillige. Det er nemlig samme målgruppe, hun drømmer om at hjælpe en dag, når hun er uddannet.

- Jeg vil gerne arbejde med mennesker, og er ved at tage en uddannelse, der fokuserer på seksuel, psykisk og fysisk sundhed. Jeg har fået en trykthed i,

at jeg er i gang med at tage den rigtige uddannelse nu, hvor jeg har fået lov til at prøve det af her først, siger hun og fortsætter:

- Det er en spændende oplevelse at være med til at hjælpe andre og spille en lille rolle i, at andre får det bedre og finder en vej i livet, der er god for dem. Jeg lærer rigtig meget af det, både om andre mennesker, men også om mig selv.

Udover at hun hjælper andre mennesker og lærer en masse, er hun også glad for at være en del af det frivillige netværk i Liva.

- Det er et godt fællesskab mellem os frivillige, og jeg har mødt en masse cool mennesker her. Det er sjovt at snakke med de andre om, hvad de laver som frivillige, hvorfor de er her, og hvad det giver dem, fortæller hun.

Som frivillig kan du nemlig stå for og være med til mange forskellige aktiviteter, hvor du kan få dine kompetencer i spil og prøve nye ting.

Det kan for eksempel være aktiviteter som krea-café, lektiecafé, fællesspisning og træning, ligesom du kan være med til at arrangere fester og events eller stå for vores anonyme chatrådgivning og gruppechat, ligesom Nikita.

Har du lyst til at være frivillig i Liva, kan du kontakte vores frivilligkoordinator på frivillighed@liva-people.dk.

Synlighedsdagen 2023

Liva samarbejder med flere andre foreninger og organisationer for at sætte fokus på udsatte menneskers vilkår og problematikker.

Et af de samarbejder er Synlighedsdagen, der hvert år bliver holdt i Aarhus, Randers, København, Varde og Aabenraa, som henvender sig til personer med senfølger efter seksuelle overgreb i barndommen.

Liva var i 2023 medarrangør af arrangementerne i både Aarhus og København.

Aarhus

I Aarhus løb Synlighedsdagen af stablen den 8. september i Dokk 1, hvor man kunne høre flere spændende oplæg under temaet "når senfølger rammer familien," der tog udgangspunkt i reaktionerne, dynamikkerne, rollerne og skammen, når en familie rammes af senfølger.

Et af oplæggene var fra to pårørende til seksuelle overgrebs ofre, der fortalte om, hvordan seksuelle overgreb ikke kun rammer dén, det går ud over, men også resten af familien ift. følelsesmæssige, økonomiske og sociale kampe.

Derudover var der også besøg af Mimi Strange, der er klinisk børnepsykolog, og socialrådgiveren Anette Baadsgaard der fortalte om følgevirkninger for børn, unge og familien, når der er sket seksuelle overgreb i familien, og når der er tale om søskendeovergreb.

Ind i mellem hvert oplæg blev der læst digte op fra arrangørernes deltagere.

Dagen var arrangeret af Liva, Center for Seksuelt Misbrugte, Spor i Aarhus, Kvisten, Reden Aarhus, FORandring og Joan Søstrene.

København

Synlighedsdagen i København blev afholdt den 21. september i Kulturhuset på Islands Brygge og var arrangeret af Liva, Center for Seksuelt Misbrugte, Spor i København og Kvisten.

Temaet for dagen var "heling gennem kreativitet",

hvilket bød på fire spændende oplæg om, hvordan andre har brugt deres kreative evner til at bearbejde seksuelle overgreb, de selv har været udsat for, og hvordan man selv kan bruge kreativiteten til traumeheling.

Vi havde besøg af Allan van Hansen, der fortalte om tilblivelsen af sin grafiske roman "Underlevet," der tager udgangspunkt i hans eget liv. Det er en barsk og poetisk fortælling om seksuelle overgreb, som to brødre blev udsat for, da de var små.

Vi havde også besøg af dokumentarinstruktøren, Anders Sjøbjerg Jepsen, der står bag dokumentaren "En tavs historie," der handler om, at han op søger Peter, en barndomsven, der misbrugte ham seksuelt som barn.

Derudover var der smukke og rørende digtoplæsninger fra de forskellige organisationers deltagere eller beboere.

FARVEL

Digt af Anna KB - tidligere beboer på LivaShelter, Midtjylland

Hvad kan jeg gøre, for at angsten ikke bliver større, og magten overtager, og det bliver endnu værre.

Jeg kigger op på uret, nu går solen snart ned, og jeg ved bare, at aften bliver så frygtelig led,

jeg kan næsten ikke overskue, at angsten er tilbage og igen min krop og sjæl nemt vil kunne overtage

Jeg kan ikke kende mig selv, det føles så ubehageligt, jeg bliver så ked af det og rasende, over den bare kommer uanmeldt brasende.

Til dig - angsten min værste fjende, du er stærk, men du får ikke lov til at vinde!

Du er her nu, men på et tidspunkt kan jeg sige, at du kun var på visit, og nu går vi hver til sit.

Jeg vil ikke længere være bange, eller være taget som gidsel og til fange, jeg fortjener lykke, fred og glæde, uden dig ved min side.

Så nu har jeg kun et sidste ord til dig at sige

farvel - må du selv ha' det helt af helvedes til.

Citater fra tidligere beboere og deltagere om deres forløb i Liva

"Mange år forsvandt i depression og druk. Jeg kan huske, at Liva blev et vendepunkt for mig. Jeg valgte livet. De værdier, jeg fik på plads hos Liva, er stadig en del af mig"

"Jeg har haft en barndom med vold, seksuelle overgreb, incest og skiftende hjem. Da jeg blev voksen, kom jeg ud i prostitution og voldelige forhold, fordi jeg ikke troede, jeg var mere værd. Liva har hjulpet mig med at komme ud af prostitutionen og et meget voldeligt forhold med min ex-mand"

"Jeg var helt færdig, da jeg kom på Liva. Jeg følte, jeg var syg i hovedet. At jeg ikke betød noget. Det hele var besværligt. Jeg havde ikke været her i dag, hvis det ikke var for den hjælp, jeg har fået. Jeg er kommet så langt. Jeg kan grine og smile igen"

"I Liva blev jeg mødt med anerkendelse og støtte. De tog hånd om mig og min datter, og der blev fulgt op på min sag, og hvordan vi havde det, samtidig med jeg fik et pusterum"

"Jeg fandt mig selv på ny, fik etableret mig selv og fik den rette hjælp til at stå på egne ben og være der for min datter. Det værdsætter jeg stort. Jeg kom videre i livet på en sund måde. Jeg er et sted i mit liv nu, hvor jeg keder mig af rutinelivet – positivt ment. Jeg har et stabilt liv med mindre utilregnelighed og er i trygge rammer"

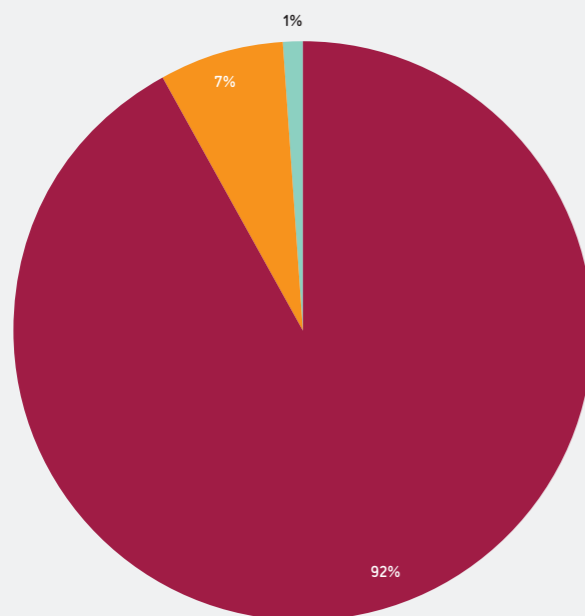
"Hjælpen fra Liva har været så betydningsfuld. Jeg er åbnet mere op, og har igen en tillid til andre mennesker. Jeg føler, jeg har en "buffer" i Liva, og det er betryggende at vide, når man er et menneske med spinkelt netværk"

"Jeg fik hjælp til at komme ud af et forhold, der var både fysisk og psykisk voldeligt. Jeg blev modtaget rigtig godt og følte, der blev taget godt hånd om mig. Jeg bøvler stadig med de nære kærlighedsrelationer, som jeg arbejder med sammen med en psykolog"

"Det betød utrolig meget at vide, at der var nogen, som hjalp mig igennem det her. Jeg har følelsen af, at jeg slet ikke var kommet igennem det uden Liva. Jeg er kommet langt, men har stadig noget vej endnu"

"Jeg kom til Liva i en meget kaotisk tid for både min søn og jeg, og vi endte med et ophold på to måneder, hvoraf jeg blev mødt med fuld forståelse for vores pågældende situation og enorm høj faglighed og kompetence. Jeg fik hjælp til at navigere i diverse myndigheder, og hvordan jeg bedst muligt kunne sikre mig min søns velfindende og fremtid"

Indtægter

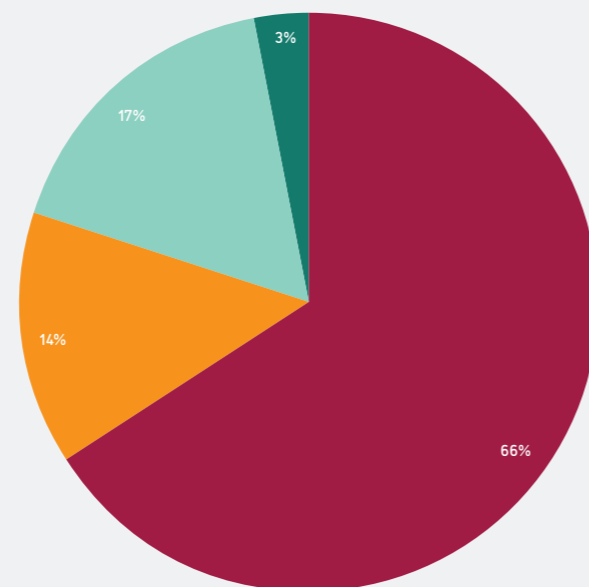
- Døgnophold på krisecenter
- Øvrige kommunale og statslige bevillinger
- Salg af ekspertise og produkter

Udover de anførte indtægter i diagrammet, vil Liva gerne benytte lejligheden til at takke for de donationer, som foreningen har modtaget fra private og fonde i 2023.

Foreningen Liva har i 2023 opnået et resultat på ca. 1,3 mio. kr.

Årets overskud ønskes bl.a. anvendt på at styrke Livas egenkapital med henblik på at finansiere de store lønstigninger, som der er udsigt til i de kommende år og som ikke er indregnet i Livas budgetter på nuværende tidspunkt. Derudover vil Liva gerne styrke rammerne for empowerment i LivaShelter Hovedstaden ved at ombygge køkkenet, så det i endnu højere grad, end det er tilfældet i dag, kan bruges i indsatsen overfor tilbuddets beboere.

Udgifter

- Beboerrelateret udgifter på to krisecenter afdelinger
- Råd- og behandlingsrettede udgifter
- Administrationsomkostninger
- Afskrivninger

LivaShelter Midtjylland er placeret i nedslidt kollegie med usikker fremtid. Ejendommen er i 2023 solgt til et firma, der arbejder med byudvikling. Salget er betinget af, at deres plan for renovering og omdannelse, der ligger til behandling i Boligministeriet, godkendes. Det betyder at, LivaShelter Midtjylland kan risikere at skulle flytte fra nuværende ejendom indenfor 5 år, og derfor er der behov for at opbygge egenkapital.

Diplomuddannelse 2023/2024

Faglig udvikling er vigtigt i Liva, så vi hele tiden kan tilbyde den bedste støtte til vores deltagere og beboere, samtidig med at vi holder fokus på vores kerneopgave.

I 2021 udviklede LivaShelter et modul i diplomuddannelsen i socialt arbejde: "Problemstillinger og teoretiske perspektiver i relation til en udvalgt målgruppe," i samarbejde med Københavns Professionshøjskole. Alle socialarbejdere og ledere fra Liva deltog i modulet i 2022, der handlede om Livas værdier, teorier og arbejdsmetoder, og som blev afsluttet med en skriftlig synopsis og mundtlig eksamen.

I slutningen af 2023 startede en ny gruppe af medarbejdere på modulet, der nu også beskæftiger

sig med traumebevidst tilgang. De er færdige en gang i foråret 2024, hvor de ligeledes skal op til en eksamen.

Det overordnede mål for diplomuddannelsen er at styrke medarbejdernes engagement og faglighed, at skabe en fælles forståelse af Livas værdier og faglige fundament, og at implementere de definerede værdier, faglige- og metodiske tilgange i praksis på Liva og understøtte en systematik i arbejdet.

Kursus i belastningspsykologi

Det kan være psykisk hårdt at arbejde med udsatte mennesker, og det kan have store konsekvenser for de ansatte, hvis der ikke er fokus på, hvordan de kan blive berørt af arbejdet i deres hverdag. Derfor har alle Livas medarbejdere været til kursus i belastningspsykolog, der sætter fokus på netop det.

Når man arbejder med målgrupper, der har komplekse problemstillinger og udfordringer, som de har i Liva, er det vigtigt at passe på sig selv, da arbejdet forårsager høje følelsesmæssige krav, når vi skal hjælpe beboerne med at behandle deres sager.

Derfor var alle Livas ansatte fra Hovedstaden og Midtjylland sendt til grundkursus i belastningspsykologi i september 2023. Et kursus, udviklet af Rikke Høgsted for Institut for Belastningspsykologi, som var med til at gøre os opmærksomme på, hvilke faktorer vi kan blive berørt af i vores job, og hvordan vi håndterer dem.

Her lærte vi blandt andet, hvordan traumeeksponering fungerer, samt hvilke afledte konsekvenser og indvirkninger dette kan medføre. Vi gennemgik Rød-Grøn-Blå-modellen, og blev klogere på egne reakti-

onsmønstre, og hvordan vi kan arbejde med dem.

Derudover reflekterede vi over, hvad vores "hvorfor" er. Hvorfor arbejder vi med det, vi gør? Hvad ser vi som meningsfuldt i vores arbejde?

Det blev til nogle rørende samtaler om, hvad der motiverer os. At give power tilbage til dem, vi hjælper, at behandle dem, som de burde have været behandlet, og glæden, når vi kan se, at vi gør en forskel, er blot få af de ting, der blev nævnt.

Det var et givende kursus, der har lagt grobund for det videre arbejde med de problemstillinger, vi møder i jobbet, og som vi skal kigge på og håndtere - både individuelt og sammen.

"Jeg er efter kurset blevet mere opmærksom på, hvilke hændelser der kan påvirke og belaste os, og som kan føre til mentale arbejdsskader. Jeg har fået gode redskaber til at kunne spotte, når en kollega udviser udbrændthed, og en viden, der kan hjælpe mig med at være mere nysgerrig på mine kollegaers reaktioner i fremtiden"

- Medarbejder i LivaShelter

"Jeg synes, kurset bidrog til en fælles forståelse ift., hvordan vi internt i vores team kan hjælpe og støtte hinanden. Derudover synes jeg, det gav en forståelse for, at vi hver især, uanset jobfunktion, har et mentalt højt risikjob, og er udsat for høje følelsesmæssige krav, som det er vigtigt, at vi anerkender, at vi selv og vores kollegaer er udsat for"

- Medarbejder i Livas ambulante rådgivning

TAK!

Tak for at læse med. Vi håber, du har nydt den sidste årsberetning fra Foreningen Liva. På vegne af alle deltagere, beboere og medarbejder, vil vi også gerne sige tak, til alle der har støttet os i 2023

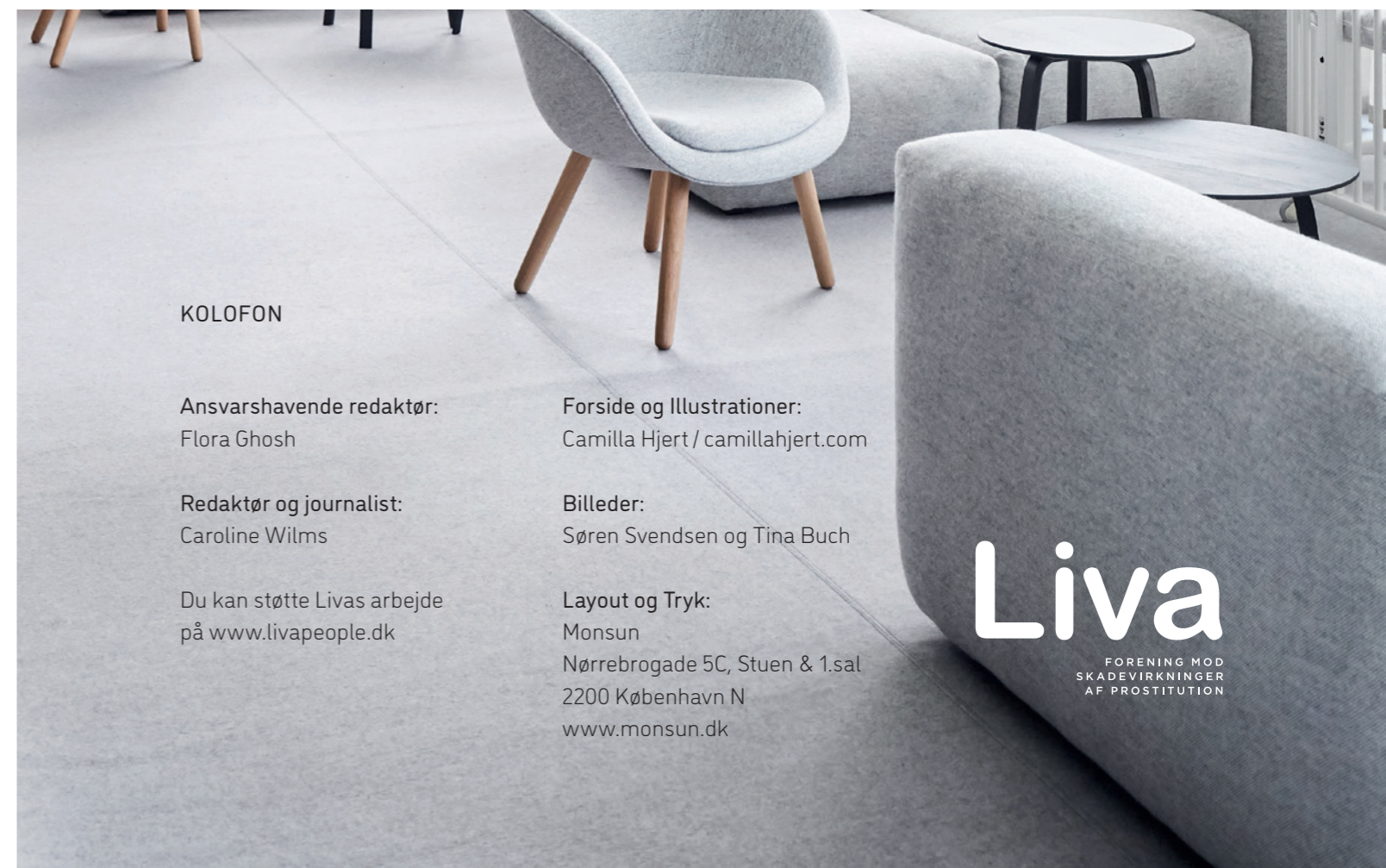

GEORG JENSEN DAMASK

kvadrat

Metro-Schrøder Fonden

KOLOFON

Ansvarshavende redaktør:
Flora Ghosh

Redaktør og journalist:
Caroline Wilms

Du kan støtte Livas arbejde
på www.livapeople.dk

Forside og Illustrationer:
Camilla Hjert / camillahjert.com

Billeder:
Søren Svendsen og Tina Buch

Layout og Tryk:
Monsun
Nørrebrogade 5C, Stuen & 1.sal
2200 København N
www.monsun.dk

Liva

FORENING MOD
SKADEVIRKNINGER
AF PROSTITUTION

Fonden LivaPeople har brug for din støtte

Vil du være med til at støtte Livas fremtidige arbejde og gøre en forskel for udsatte mennesker med skadevirkninger efter seksual, incest, vold og seksuelle overgreb?

Så giv en støtte til Fonden LivaPeople, og du hjælper til, at vi kan styrke vores indsatser og udøve endnu mere støtte til målgruppen.

Støt via MobilePay:

Støt via Netbank:

Arbejdernes Landsbank
Reg. Nr. **5334** og
Kontonummer **0250111**

Ønsker du skattefradrag på din donation, kan du donere 200 kroner eller mere via formularen på vores hjemmeside: www.livepeople.dk.

Find os her

Instagram: @fonden_livapeople

Facebook: Fonden LivaPeople

LinkedIn: Fonden LivaPeople S/I

